

Føroyskur politikkur verið katastrofalur

- Vanligi føroyingurin eigur sjálvur at endurreisa føroyska samfelagið, men ikki bert »maktelitan« í Tinganesi ella pampararnir, sum hava sett seg oman á samfelagið.

Avtalan við danir er eitt maðkverk, tí hon setir føroyingar fullkomiliga út av spælinum. Føroyingar eiga nú at taka stríðið upp við bankarnar. Vilja teir ikki fáa gongd á fiskivinnuna, so eiga stig at verða tikin til at stovna ein nýggjan banka - tí ein banki skal vera solidariskur við samfelagið, hann virkar í, sigur Karl Nolsøe, búskaparfrøðingur, í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin:

Karl Nolsøe, sum býr í Danmark, er útbúgvin búskaparfrøðingur. Hann hevur m. a. arbeitt í Grønlands- og forsætismálaráðnum. Sum føroyingur og sum búskaparfrøðingur uttanlands, hevur hann havt møguleika at eygleiða føroyska samfelagið uttanifrá. Í samband við tær broytingar, sum nú henda í føroyska samfelagnum, hava vit skift orð við Karl, sum er sera bersøgin og ikki leggur fingarnar ímillum.

Vit spurdu hann fyrst,

hvørja viðmerking hann hevði til samanleggingina av bankunum:

- Føroya Banki hevur ongantið verið ein føroyskur banki, men ein deild av Den Danske Bank. Tá bankin varð stovnaður í 1906 kundi tú halda, at hetta fór at gagna føroyska samfelagnum. Men tað passar ikki! Hetta sá eg tá eg herfyri hugdi í eina gamla statusbók, sigur Karl. - Bankin hevði bara eina rollu fram til seinna heimsbardaga, og tað var at

plúndra tað føroyska samfelagið.

Um hetta mundið - í 30'unum, vóru tíðirnar í Føroyum nógv verri enn í Danmark. Men tá megnaði hvørt virki at greiða síni viðurskiði við kreditorarnar, og skipini vóru alla tíðina í gongd.

Mjølvað egnu koku

Den Danske Bank hevur altíð tjent væl upp á Føroyar. Í 1933, sum var tað versta búskaparliga árið í

Fyrri partur:

Danmark og Føroyum, lat eingin danskur banki eitt oyra í vinningsbýti. Men Føroya Banki lat heili 8% í vinningsbýti til sínar partaeigarar - fyrst og fremst Den Danske Bank. Hetta vísir, at Føroya Banki ongantið rættuliga hevur viljað tikið lut í føroyskum vinnulívi - og eg dugi ikki at fatta, at føroyingar skulu kenna sær nakra skyldu mótvægis Føroya Banka ella Den Danske Bank, sigur Karl.

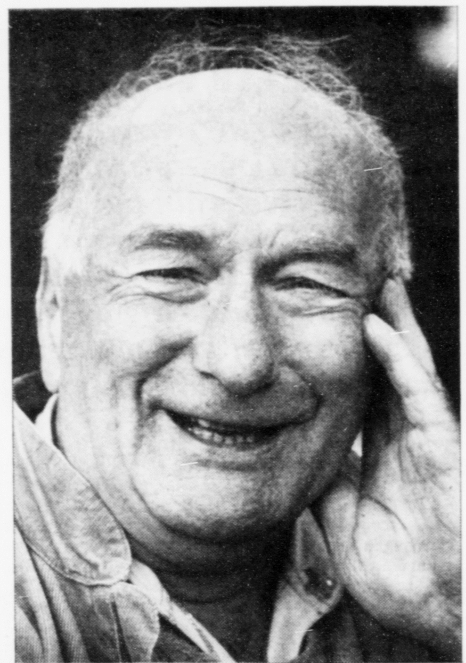
Den Danske Bank hevur altíð roynt at mjølvað sína egnu koku. Fyrr átti hann eini 60% av partapeninginum í Føroya Banka og nú nøkur í 80%. Reyk bankin hevði Den Danske Bank moralskt hingið upp á tað.

Óforskammað

Karl heldur tað vera arrogant og óforskammað av bankastjórunum at koma fram í sjónvarpinum og siga, at føyingar einki hava at siga, og at bankarnir ikki fara at seta pening í føroyskt vinnulív, tí har eru eingi trúverdig projekt. Bankarnir hava ovmikið av pengum, siga teir - og teir fara at plasa teir uttanlands!?

Skuldu latið bankarnar farið

Karl heldur tað vera dundrandi skeivt av landsstýrinum at bjarga bankunum. - Politikarnir áttu at latið bankarnar rokið, sigur hann. Var tað eitthvørt privat virki, ið soleiðis manglaði eginkapital, so var eingin annar útvegur, enn at

Karl Nolsøe: Líka mikið hvussu nógv føroyingar pukka og slíta næstu 50 árin, so klára teir ikki sjálvir at rinda uttanlandsskuldina!

lýsa virkið konkurs. Høvdu bankarnir rokið, so høvdu tey stóru innskotini farið. Tey smærru - upp til 250 tús kr, høvdu verið bjargað av donsku bankatryggingarskipanini. Soleiðis hevði Den Danske Bank sloppið at goldið einar fimm mia kr, heldur Karl.

Den Danske Bank var snúðin - hann slapp sær av við bankan, við at strika einar 300 milliónur krónur - og hann hevur tjent ríkiliga tað, bara hesi seinastu árin.

Tey stóru innskotini høvdu klárað saneringina. - sum hevði verið effektivt og alt virksemið kundi verið í gongd.

- Eg haldi tað er ófatuligt, sum landsstýrið ber seg at. Hetta segði eg eisini við ein fyrrverandi tjóðveldismann, sum eg kenni - Finnboğa Ísakson, sigur Karl. - Eg segði við hann, at teir skuldu lata bankarnar fara, og at hann ikki skuldi fara upp í landssýrið. Men hvat ger Finnboği? Júst tað øvugta - og helst fyrri at fáa okkurt burtur úr tí sjálvur!

Ikki skil fyrri okkara viðurskiptum

Føroyar hava ongantið verið so heftar av Danmark, sum nú. Vit hava lagt ein økta skuld oman á tað ovurstóru skuld, sum vør frammanundan. Tvær millardir fyrri tveir bankar, sum eru hildnir uppat at virka. Læntur peningur og ein

donsk leiðsla í Fíggingargrunninum - við einum verðinsfjarum bankastjóra úr tjóðbankanum, Richard Mikkelsen, sum formanni. Hann kennur einki til føroyskt vinnulív. - Halda tit kanska, at nakar hevði funnið upp á at endurreist ØK, A. P. Møller ella aðra stóra fyrirtøku við hjálp frá forsætismálaráðnum?

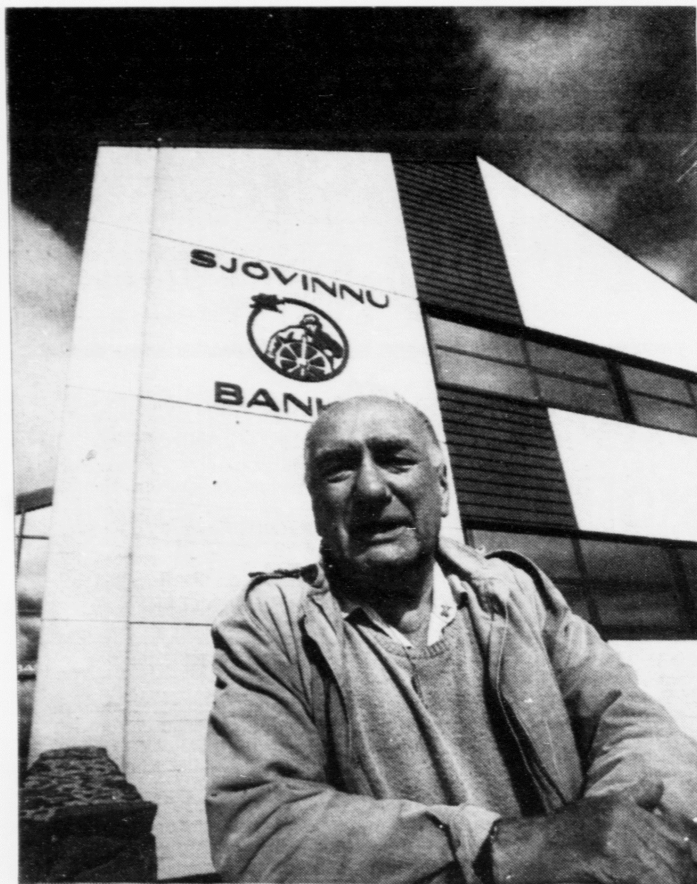
Nei, tað er óhugsandi, heldur Karl. Hann heldur, at tann, sum kenna føroyska samfelagið best, er vanligi føroyingurin og als ikki maktelitan í Tinganesi og allir hesir pampararnir, sum hava sett seg oman á tað føroyska samfelagið.

Karl heldur ikki, at tað eru skilagóð fólk í landsstýrinum, sum hava verið við til at gjørt hasa avtaluna við danir. - Føroyingar hava já frásagt sær allan avgerðarrættin!

Hann heldur eisini, at moralurin vantar í alt ov stóran stíl. - Her kann eg nevna fólk, so sum læknar, sjúkrasystur, lærarar o. o. sum fáa eitt sokallað »Føroya-tillæg«. Hava tit nakrantíð hoyrt um íslending, sum fær »Íslands-tillæg«, ella dana, ið fær »Danmarks-tillæg«? - Hatta er jú tann reina útlúndring av føroyska samfelagnum - fullkomiliga blottað fyrri moral!

Trælalyndið situr fast

Karl fatar ikki rættuliga føroyingar og - sigur hann: - Eg má sanna orðini, sum pápi mín segði aftan á eitt val, tá eg var óviti. Hann helt, at trælalýndið sat so fast í føroyinginum, at tað ruddaðist ikki út. Sjálvur havi eg altíð vónað, at hetta ikki var sætt. - Landið er jú

Karl Nolsøe: Den Danske Bank hevur altíð mjølvað sína egnu koku - og vunnið nógvan pening upp á Føroyar